

Eduard Bomhoff: Onze bestuurders moeten zich misdragende moslims aanpakken en zich niet langer schamen voor onze cultuur

Door [Eduard Bomhoff](#) - 5 april 2025

Geplaatst in [Christendom](#) - [Iftar](#) - [Islam](#) - [Ramadan](#)

Heb ooit geprobeerd om te vasten tijdens de ramadan, maar na twee dagen weer opgegeven. Dat was in de herfst van 2003. Ik was toen vrolijk in ballingschap in het Midden-Oosten, want na de val van Balkenende-1, waarin ik drie maanden minister was, werd ik geboycot bij al mijn pogingen om terug te keren in de wetenschap. Zo groot was toen de haat tegen de LPF. Gelukkig reageerde de Universiteit van Bahrein direct enthousiast op mijn sollicitatie, en daar maakte ik voor het eerst de ramadan mee.

De universiteit vroeg de onbesneden professoren om alleen op hun eigen kamer achter een dichte deur hun meegebrachte water of koffie te drinken. De kantine was vier weken dicht. Ik wilde de ervaring van het vasten delen, maar vond doceren zonder water of koffie zwaar, gaf het na twee dagen op, en hield groot respect voor alle moslims die dat wel volhouden.

Iftar

Toevallig vierde onze anglicaanse kerk dat jaar een jubileum. De militaire band uit de kazerne tegenover de kerk blies vrolijk mee. Ik geloof niet dat de *Gulf Daily News* daar op hoge toon aandacht aan besteedde vanwege schending van de scheiding van kerk en staat.

Vorige week voor het eerst na twintig jaar nog eens terug naar Bahrein. Drie keer iftar meegemaakt, de feestelijke moslim-maaltijd na zonsondergang. Eén keer buiten met islamitische vrienden, oorspronkelijk uit Palestina en Syrië, in een avond-picknick onder de sterren. Twee keer met honderden in een grote ramadan-tent bij het hotel. We begonnen met een paar dadels en een glas

Eduard Bomhoff: Onze bestuurders moeten zich misdragende moslims aanpakken en zich niet langer schamen voor onze cultuur

laban, een Arabische drank die smaakt als karnemelk. Laban is weer hetzelfde als leben in het Hebreeuws, een traditionele drank voor de Joden. Zo dicht staan die culturen historisch bij elkaar.

Daarna komt het feestmaal, maar dat is geen politieke bijeenkomst, zoals vorige week in Amsterdam, waar een iftar op de Dam degenereerde in een schreeuwpartij. In Bahrein geen geschreeuw. Ook weinig of geen Palestijnse vlaggen (in vier dagen precies één Palestijnse vlag gezien, om de schouders van een westers uitzijnde toerist).

U kunt zeggen: ja, maar daar op het Arabisch schiereiland zijn de moslims de grote meerderheid, dus makkelijk voor hen om het feestelijk en hoffelijk te houden. Bij ons in Nederland zijn de moslims een minderheid en velen van hen lijden onder de 'islamofobie' van Wilders.

Filipijnse arbeidsmigranten

In Bahrein is dat inderdaad omgekeerd en zijn christenen de minderheid. Wij gingen vrijdagmiddag naar de mis om de nieuwe kathedraal van Santa Maria of Arabia te zien, gebouwd ter ere van [het bezoek van Paus Franciscus](#) in november 2022.

In de kerk was een meerderheid van de gelovigen en bijna het hele zangkoor Filipijns, arbeidsmigranten met een werkvisum. Bij werkloosheid krijgen zij één of twee maanden tijd om een andere baan te vinden, en anders terug naar de Filippijnen. Geen bijstandswet en heel beperkte uitkeringen. Alleen bij uitzondering kan iemand bij koninklijk besluit staatsburger worden en met haar gezin in Bahrein blijven.

Mattheus 22:21

Dat is hard, en natuurlijk zijn er werkgevers die fout profiteren van de zwakke arbeidsmarktpositie van hun Filipijnse personeel. Maar toch heeft Paus Franciscus tijdens zijn bezoek in 2022 niet opgeroepen tot een revolutie tegen koning en regering. Er ligt daar een afweging, die Franciscus in zijn eerdere werk in Buenos Aires steeds moest maken tijdens de dictatuur van generaal Gorge Videla. Preken, bidden en werken overeenkomstig Mattheus 22:21 'Geef wat van de keizer is aan de keizer, en geef aan God wat God toebehoort'? of oproepen tot verzet en de scheiding tussen kerk en staat opgeven vanwege alles overheersend onrecht? Paus Francis was in zo'n tragische situatie in Argentinië, maar het bewind in Bahrein (evenmin als dat van onze premier Schoof) valt niet in die categorie van afschuwelijke dictatuur.

Dus bleef Mattheus 22:21 in stand, ook vorige week. In de gebeden vroegen wij om Gods zegen voor de zieke paus, en om wijsheid voor koning en regering in Bahrein.

Wangedrag moslims

Als de moslims in Nederland zich zouden gedragen zoals de katholieken in Bahrein dan was het

Eduard Bomhoff: Onze bestuurders moeten zich misdragende moslims aanpakken en zich niet langer schamen voor onze cultuur

gekunstelde 'islamofobie' niet een nieuw politiek modewoord geworden. Geert Wilders zou gewoon thuis kunnen slapen, Theo van Gogh was niet vermoord en Ayaan Hirsi Ali had niet hoeven emigreren.

Dat is nu de hoofdzaak. Moslims in Nederland - vooral ongehuwde jonge mannen - misdragen zich en daar moet een eind aan komen. Dat is een opdracht voor onze bestuurders. En als het kabinet daar wetten voor moet veranderen, dan horen de ambtenaren en de Raad van State daar verstandig en constructief advies over te geven.

Vrijwillig gekomen

Nog een keer terug naar de omgekeerde situatie in Bahrein. De katholieke werknemers zijn daar vrijwillig gekomen uit de Filipijnen, of uit India en Sri Lanka, omdat de situatie in hun thuisland nog slechter is. Ze schikken zich in een hard lot en bidden voor wijsheid van koning en regering.

Bijna alle moslims in Nederland zijn ook gekomen, omdat de situatie in hun thuisland nog veel slechter is. Maar een minderheid schikt zich niet in zijn lot, schreeuwt op straat tegen onze regering, maakt buurten onbewoonbaar voor jonge vrouwen, en verwoest samen met andere antisemieten onze universiteiten.

Zelfs met een minderheid die schreeuwt en universiteiten sloopt zouden agenten en regenten nog best kunnen deelnemen aan een feestmaaltijd tijdens ramadan. Maar dan hadden diezelfde regenten niet tegelijkertijd onze openbare scholen moeten adviseren om voorzichtig te zijn met Sinterklaas en met Kerstmis, omdat kinderen van immigranten zich misschien ongemakkelijk zouden voelen bij Zwarte Piet of bij een christelijk kerstlied.

Geen probleem om moslims in Nederland ruimte te geven. Dat deed de koning van Bahrein ook door de grond voor de nieuwe kathedraal gratis ter beschikking te stellen. Maar onze regenten zijn bezig met een gevaarlijke, andere agenda. Ze generen zich voor onze cultuur en willen die afzakken en verwateren. En wie daar niet in meegaat krijgt verwijten van racisme en foute westerse superioriteit.

Het gelijk van Vance

Het is die gevaarlijke houding van de regerende elite in West-Europa waar [vicepresident JD Vance](#) over sprak: Wij moeten onze cultuur met diepe wortels in de oude beschavingen van Griekenland, Rome en Israël, en later met twintig eeuwen christendom niet weggooien, maar koesteren en versterken. Wij zijn verrijkt door Bach, Berlage, Rembrandt en Van Gogh, zoals de moslims zijn verrijkt door hun architectuur en poëzie. Onze geschiedenis heeft zwarte bladzijden, maar dat geldt ook voor de islamitische cultuur.

We hoeven Vance niet te beschuldigen van racisme - mevrouw Vance is dochter van Indiase immigranten. Zijn punt is dat Europa, inclusief het Rusland van Tolstoi, Dostojewski en Tsjajkovski, dankbaar moet blijven voor wat eerdere generaties ons aan kunst en cultuur hebben nagelaten en die dankbaarheid ook gewoon fier moeten tonen. De Arabieren schamen zich toch ook niet voor hun

WYNIA'S WEEK

Eduard Bomhoff: Onze bestuurders moeten zich misdragende moslims aanpakken en zich niet langer schamen voor onze cultuur

traditie van gastvrijheid tijdens de bijzondere maand van ramadan en Eid al fitr?

Eduard Bomhoff is emeritus hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende. In november 2024 publiceerde hij '**Het Casinopensioen - en andere brandende kwesties**'. Het boek is overal te koop of te bestellen, [ook in de winkel van Wynia's Week](#).

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!